

2021-09-14

Sekretariatet

Joachim Enlund

Tfn: 063-147661

E-post: joachim.enlund@regionjh.se

RS/440/2021

Svar på remiss Papper, poddar och...Pliktmateriallagstiftning för ett tryggt källmaterial SOU 2021:32

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen har inbjudits att lämna synpunkter på Pliktmaterialutredningens betänkande *Papper, poddar och ... Pliktmateriallagstiftning för ett tryggt källmaterial (SOU 2021:32)*. Eventuella synpunkter ska vara Utbildningsdepartementet tillhanda senast den 30 september år 2021. Region Jämtland Härjedalen har dock fått tillåtelse att inkomma med svar efter att ärendet har behandlats på regionstyrelsens sammanträde 5-6 oktober.

Sedan 1600-talet har alla de som har gett ut en skrift i Sverige haft en skyldighet att skicka ett pliktexemplar till en pliktmottagande myndighet. Detta innebär att myndigheter som Kungliga biblioteket (KB) och Lunds universitet förvaltar ett unikt kulturarv. Detta kulturarv utmanas dock av förändringar som har med digitaliseringen att göra. Den nuvarande leveransplikten gäller nämligen i huvudsak för analogt material och fångar därmed inte upp särskilt mycket av det som skapas elektroniskt. För att komma till rätta med detta problem har därför utredningen lagt fram ett förslag på hur pliktlagstiftningen ska revideras för att vara bättre anpassad till ett digitaliserat samhälle och till en situation där graden av medborgerlig interaktivitet (online) har ökat.

I Region Jämtland Härjedalens svar framgår att regionen överlag anser att betänkandet innehåller flera värdefulla och intressanta perspektiv på leveransplikten. I betänkandet ligger dock fokus på forskningsbiblioteken och forskningens behov av tillgång till material och vad gäller de verksamheter som regionen har ett ansvar för att bevaka och stödja, dvs. folkbiblioteken, saknas det perspektivet nästan helt. Detta är bekymmersamt ur ett demokratiperspektiv.

Vad gäller de lagförslag som läggs fram i betänkandet, så välkomnar Region Jämtland Härjedalen dessa eftersom de förtydligar en del oklarheter i nu gällande regelverk. Region Jämtland Härjedalen ser dock ett behov av att KB ytterligare förtydligar vilket elektroniskt pliktmaterial som ska levereras från kommunerna och regionerna.

I samband med arbetet att ta fram detta remissvar har en översyn påbörjats för att se hur Region Jämtland Härjedalen hanterar sina pliktleveranser. Vad gäller analogt material, har Region Jämtland Härjedalen endast i enstaka fall ansvaret för pliktexemplaren. Detta beror på att regionen inte längre trycker något eget material utan anlitar externa tryckerier och enligt pliktlagstiftningen är det dessa som ansvarar för pliktexemplaren. Vad gäller elektroniskt material har Region Jämtland Härjedalen skyldighet enligt e-plikt lagen att pliktleverera promemorior, rapporter och vägledningar som regionen har låtit framställa och tillgängliggöra via nätverk. Detta innebär att en del av det som regionen har publicerat i webbdariet borde levereras till KB. Några sådana leveranser har regionen dock inte genomfört och det behöver utredas hur regionen ska få till en hantering på detta område som är i enlighet med bestämmelserna i lagen. Det kan t.ex. behöva tas fram interna regler och riktlinjer som förtydligar vilket material som ska levereras och vem eller vilka som ansvarar för att leverera det.

I samband med sammanställningen av remissvaret har synpunkter inhämtats från olika verksamheter inom Region Jämtland Härjedalen. Exempelvis har kommunikationschef och regional biblioteksutvecklare lämnat synpunkter på betänkandet.

Regiondirektörens förslag

1. Upprättat förslag till svar på remiss *Papper, poddar och ... Pliktmateriallagstiftning för ett tryggt källmaterial SOU 2021:32* antas.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Mikael Ferm
Regionstabschef

Utdrag till

Svar skickas till Utbildningsdepartementet
Regionarkivarie
Kommunikationschef
Enhetschef, enhetsstaben för inre service
Regional biblioteksutvecklare